

Heerlen

Memo

Aan
commissie Maatschappij en Welzijn

Datum
5 april 2024

Onderwerp
Schenking kunstcollectie dsm-firmenich

Documentnummer

Auteur
Leentje Mostert

Domein/Team
Domein Economie - Team
Beleid Economie

Ambtelijk opdrachtgever
Domein Economie - Manager
team Beleid Economie

Doel van de memo
Informeren

Afschrift aan

Bijlage(n)
1

Aanbod schenking

In februari 2024, tijdens een gesprek met wethouder en burgemeester, gaf dsm-firmenich mondeling aan haar kunstcollectie te willen schenken aan gemeente Heerlen. Dit aanbod werd nadien via mail bevestigd en na uitgebreid overleg vastgelegd in een overeenkomst. dsm-firmenich draagt het volledig eigenaarschap van de kunstcollectie over aan de gemeente Heerlen, zodat de gemeente de collectie kan beheren en exposeren in nauwe samenwerking met musea in de regio.

De kunstcollectie

De kunstcollectie van dsm-firmenich bevat ruim 500 werken en vertegenwoordigt een geschatte waarde van circa 2 miljoen euro. De collectie heeft voor deze regio een grote kunsthistorische en ensemblewaarde en biedt diverse aanknopingspunten om het verhaal van Heerlen als centrum van de mijnstreek verder te ontsluiten in samenwerking met diverse partners. De collectie is geworteld in de oprichting en ontwikkeling van DSM. De historische lijn van de collectie kan gekenmerkt worden als een verhaal van de bloeiperiode van de mijnstreek en de periode van transitie, tot nu. Het omvat werk van kunstenaars uit de regio die een beeld scheppen van de regio tijdens deze periode vanaf de bloeitijd van de steenkoolmijnen. In de meer recentere jaren verschuift de inhoudelijke focus naar onderwerpen als innovatie, natuur(-behoud) en aanverwante zaken, gemaakt door beeldend talent uit (woonachtig of met roots in) de voormalige mijnstreek en Limburg. Sinds 2003 ligt het accent op nationale en internationale kunstenaars. In de collectie zitten werken van onder meer Ger Lataster, Jef Diederens, Pieter Defesche, Lei Molin, Shinkichi Tajiri, Barbara Wagner, Lucy & Jorge Orta, Ittmar Gilbao, Maarten van den Eynde, Duan Jiangyu, Melanie Bonajo, Viviane Sassen, Helen Verhoeven, Tanja Ritterbex, Aline Thomassen, Paul Drissen en Haddasah Emmerich.

De kunstcollectie van dsm-firmenich en de kunstcollectie van Gemeente Heerlen (in beheer bij SCHUNCK) vullen elkaar aan en zijn wederzijds versterkend. Er is een synergie zowel wat betreft de vertegenwoordigde kunstenaars als de regionale wortels van beide collecties. SCHUNK heeft de kennis, faciliteiten, het netwerk, de ervaring en het

publieksbereik om ook de dsm-firmenich collectie duurzaam te presenteren, ontsluiten en onderdeel uit te laten maken van regionaal, landelijk en internationaal bruikleenverkeer om zodoende nog een groter publiek kennis te laten maken met de geschiedenis van Heerlen, de mijnstreek en het werk van de vertegenwoordigde kunstenaars.

Voorwaarden

dsm-firmenich stelde enkele voorwaarden aan de schenking:

- De collectie mag niet door de gemeente verkocht worden.
- Als eigenaar van de collectie wordt de gemeente verantwoordelijk voor onderhoud, opslag, etc. en alle daaraan verbonden kosten.
- De collectie moet in dienst gesteld worden van de Limburgse gemeenschap in de breedste zin van het woord, bijvoorbeeld door de collectie of delen daarvan voor het publiek toegankelijk te stellen.
- Na schenking zal de gemeente Heerlen dsm-firmenich de mogelijkheid geven om werken uit deze collectie naar dsm-firmenich's keuze in langdurig bruikleen te nemen ten behoeve van de aankleding van de kantoren van dsm-firmenich. Dit gebeurt in goed overleg en rekening houdend met onder meer geplande of lopende publiekspresentaties. Dit met het oog op ons gezamenlijk primair doel om de collectie te ontsluiten voor een breed publiek.

Kosten

Gemeente Heerlen heeft meteen aangegeven dat het aanvaarden van een schenking een grote verantwoordelijkheid en bijbehorende kosten met zich meebrengt. Goed beheer, behoud en ontsluiting van een kunstcollectie gaan gepaard met zowel eenmalige als structurele kosten. Dit gegeven is meegenomen in de onderhandeling. Om te voorkomen dat Gemeente Heerlen belast wordt met de eenmalige kosten die gepaard gaan met de aanvaarding van deze schenking, biedt dsm-firmenich aan om haar kunstcurator beschikbaar te stellen tot en met de eerste publieke ontsluiting van de collectie in 2025. dsm-firmenich is bereid de transitie, waaronder de verhuizing, de tijdelijke opslag en de registratie te regelen (uiteraard in samenspraak) en voor haar rekening te nemen zodat er voor de gemeente geen eenmalige financiële implicaties zijn. De structurele kosten voor opslag, beheer en behoud van de kunstcollectie worden voor de helft opgevangen binnen de reguliere subsidie aan SCHUNCK en voor de andere helft binnen het cultuurbudget.

Exposities

In 2025, tijdens het Jaar van het Erfgoed, zal SCHUNCK een presentatie van de collectie van dsm-firmenich realiseren. Dat kan in een collectiepresentatie in het Glaspaleis in het kader van het Jaar van het Erfgoed. Daarnaast wordt samenwerking gezocht met andere musea in de regio, te denken aan Discovery Museum Kerkrade, De Domijnen in Sittard-Geleen en het Nederlands Mijnmuseum. Wisselende delen van de kunstcollectie van dsm-firmenich kunnen getoond worden in het nieuwe Kunstdepot en Atrium van SCHUNCK en/of in het Raadhuis Heerlen.

Bijlage

- Aanvullende reactie op vraag van De Limburger

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Heerlen,

namens dezen,

wethouder voor Onderwijs, Cultuur, Erfgoed en Centrumontwikkeling

J.M.M. Clemens